

Foranlediget ved Spørgsmaalet om, hvad Tale-
ren forstod ved bundet Vand, gjør han det anskueligt
ved at sammenligne kogte Kartofler med raee. Begge
indeholde ligemeget Vand. River man de raee Kar-
tofler, løber Vandet af, hvilket derimod ei er Tilfæl-
det med de kogte. Denne Forskjel mellem de kogte og
de raee Kartofler bidrager til deres forskjellige Wirk-
ninger og tilkjendegiver sig gjennem disse. Kogte Kar-
tofler fede, hvilket derimod ikke i samme Grad kan
bevirkes ved raee.

Noget om Racens Indflydelse paa Melkerigheden.*)

(Efter „Auszüge aus den Verhandlungen des Elbenaer Land-
wirthschaftlichen Vereins während des Vereinsjahrs 1843“.)

Denne Gjenstand er af en ligesaa stor practiff, som
videnskabelig Interesse og har derfor nu alt længe paa
mange Maader bestættiget de tydske Landmands-For-
samlinger, uden derfor at være ryffet noget betydeligt
nærmere til sin Afgjørelse; for overhovedet at gjøre en
saadan Undersøgelse mulig, synes det ogsaa at være
nødvendigt at man blev noget mere enig, end hidtil
Tilfældet har været, med Hensyn til Begrebet Race.
Fra Landmændenes og Naturforsfernes Standpunkt
bliver Begrebet Race i Relation til Hornqvæget op-

*) Af samme Forhandlinger.

fattet meget forskjelligt. De Første finde Forskjellen mellem Racerne i de Følger, som blive frembragte ved de Eiendommeligheder, der ere forbundne med Opdrættet, Fodringen og Benyttelsen i Tidens Løb ved Siden af consequent Areenavl, rettet paa visse Egenskaber ved Formen, Productionsdygtigheden osv.; de Sidstnævnte derimod i en Afvigelse i Totalcharakteren hos en og samme Slægt, hvilken i det Ydre giver sig tilkjende ved Afvigelse i Formen; men endnu mere indvortes ved Afvigelse i nogle Vegemødeles Textur.

I streng, naturvidenskabelig Forstand kan Melkerighed ingenlunde være nogen Raceegenskab, da den kun er en Secretion, som er betinget af særegne Organers Functioner, hvilke ingenlunde ere afhængige af nogen Forskjel i Totalorganismen, saaledes som en saadan finder Sted hos de Dyreslægter, med Hensyn til hvilke man i Ordets strengere og egentlige Betydning kan paavise Racer. *)

Strængt taget kan altsaa hvad man hos Hornqvæget i Landbruget betegner som Race, kun kaldes Slag eller Stamme. Efter Afgjørelsen af dette Punkt opstaaer nu det Spørgsmaal, om Melkerighed ogsaa kan nedarves eller alene erhverves, hvortil slutter sig det, om bestemte Slag have viist sig som særdeles melkerige; eftersom dette kan lede til Besvarelsen af hiint.

*) Derimod kan man ingenlunde nægte, at Dyreverbenen modificerer sig efter de udvortes, for den frembudte Betingelser for dens Tilværelse, og at herved frembringes Variationer i den ydre, legemlige Beskaffenhed.

Der anførtes, at Dvæg fra Breitenburg, Tøndern, Jylland og fl. andre Steder var anseet som fortrinligt Melkeqvæg, men at Melkerigheden i senere Generationer ofte tog af.

Med Hensyn hertil gjorde Professor Schauer opmærksom paa, hvorledes det ved Valget af et bestemt Slag var meget vigtigt at undersøge, om det ogsaa consequent kunde vedligeholde sig i sine Egenskaber under de Forhold, i hvilke det skulde hensættes.

Der gjorde sig forffjellige Meninger gjældende angaaende de Aarsager, som ikke sjældent frembragte en Formindstfelse i Melkeindtægten af de i Holsteen indkjøbte Slag.

Medens man paa den ene Side udelukkende tilskrev det Mangel paa passende Græskobler for Ungqvæget og paa godt Hø, meente Flere, at det fornemlig havde sin Grund i Mangel paa et consequent gennemført Tillæg.

Andre erklærede sig for den Mening, at man ved et omhyggeligt Udvalg af Individier og et consequent Tillæg ogsaa af det Dvæg, man havde i Landet, kunde danne en melkerig Stamme, som, da den var ganske vant til Forholdene hjemme, sikkert vilde have stor Bærdi.

Director Baumstark mener, at det vel er meget vigtigt, kun at vælge saadanne Slag, som have udviklet sig under Forhold af samme Bessaffenhed, som man havde hjemme, men at man ei maa tabe af Sigte, at man ved et consequent fortsat Tillæg af saadanne Slag, der ere melkerigere end Ens egne, i en kortere Tid vil kunne opnaae at faae et under de bestemte Forhold

saavidt muligt melkerigt Slag, end det i Almindelighed lader sig udføre ved at anvende som Stambyr det i en vis Retning maaskee mindre udviklede indenlandske Dvæg.

Med Hensyn til den Virkning, man tilskrev Manglen paa passende Græsgange og godt Hø, bemærkedes af Dr. Schöber, at det i denne Henseende var af Bigtighed nærmere at betragte de Grunde, hvorfor Græskobler viste sig saa aldeles stikkede til Opdræt af Malkeqvæg. Gode Græsmarker ere vel af stor Værdi i saa Henseende, fordi man derved sikredes et kraftigt, men ikke mod Tidtansamling rettet Foder for det unge Dyr, og idet de tillige ydede samme en fri Bevægelse, ere Betingelsen for en med Naturen muligtst overensstemmende Udvikling af alle Legemets Dele.

I den holsteenske Geest har Jordbundens Bestaffenhed, ligesaameget som det paa den anden Side er skeet ved de oeconomiske Forhold, ubevidst ført til denne Opdræts-Methode og til Dvægbesætningens Benyttelse til Melkefrembringelse. Saaledes er der ved consequent og reen Vøl bleven det holsteenske Dvæg en særdeles Melkerighed til Deel. Naar man mangler gode Græsgange til Opdræt og godt Hø, saa kan der kun være Spørgsmaal om, hvorvidt de samme Betingelser, ved hvilke begge Dele faae en saa stor Værdi ved Malkeqvægets Opdræt og Ernæring i det Hele taget, ikke paa nogen anden Maade kunne tilveiebringes. Man havde allerede tidligere henledet Opmærksomheden paa, at dette, om ogsaa mindre let, kunde opnaaes

ved omhyggeligen og godt, men ikke for rigeligen, at opføde Kalvene paa Stald. Han kunde ikke Andet end tiltræde denne Mening og vilde kun gjøre opmærksom paa Muligheden af at kunne opdrætte Kalvene i smaa Kobler, i hvilke de fik et Bifoder, hvilket med Hensyn til flere havde havt et meget heldigt Udfald.

Enhver mere kunstig Methode at opdrætte Dvæget paa, meente man, vilde blive modt af Hindringer, som man hidtil ikke havde vidst at overvinde; ved Krydsning alene stod Dvægavlen ikke til at hæves, dette kunde ifkun skee ved at forædle den indenlandfste Stamme ved Hjælp af sig selv (Inzucht) og ved en forholdsmæssig Fodring. Jo tidligere man lod Dvien komme til Tyr, desto bedre vilde den vise sig som Ko med Hensyn til Melkerighed, eftersom Melkesecretionen udvikler sig i et saameget større Omfang, jo mere overhovedet Organismen endnu er istand til at dannes paa den Tid, i hvilken den fremtræder.

Resultatet af hvad der om denne Gjenstand var forhandlet, sammensattede Præsidenten i Dvereenstemmelse med Forsamlingen til:

1) At, dersom man opfatter Begrebet Race i strængere naturvidenskabelig Betydning, saa kan Melkerighed ikke betragtes som staaende i umiddelbar Forbindelse med Racen, følgelig ikke ansees som en Raceegenfkab.

2) At derimod Melkerighed kan ansees characteristisk for bestemte Slag og Stammer.

3) At Melkerighed, under Forudsætning af saadanne Betingelser, som overhovedet gjøre den mulig,